

Kahe tunni novell

Mingi sündmuste kokkulangemise tõttu jäi mul ühel hommikul kaks tundi vaba aega ja ma läksin kohvikusse. Otsustasin kirjutada novelli. Ma mõtlesin: "Võtkem arvesse, et mul puudub igasugune aimdus kirjandusteooriast. Ma ei tea, kuidas luua karaktereid, kuidas ehitada süžeed." Ma mõtlesin ka: "Aga mis siis. Vaadakem Einsteini. Ta oli keskpärane patendiametnik, kes oli füüsikas nõrk. Sellepärast lõi ta uue, endale sobivama füüsika." Võrdlus mõne tuntud ajaloolise suurkujuga aitab sellistel puhkudel alati.

Niisiis asusin ma novelli kirjutama. Suur cappuccino, puhas jooneline leht ja ilus uus tintekas. Kirjutasin hoogsa käega pealkirja: "Kahe tunni novell".

Ja jäin mõtlema. Vaja on head teemat. Teema on kogu asja tuum. Ilma teemata ei tule midagi välja. Mõtlesin ajaloost ja armastusest, inimestest, kes loovad muusikat, mis liigutab rahvamasside südameid, inimestest, kes elavad läbi hetki, mis muudavad riikide ja rahvaste saatusi. Mõtlesin kalamehest, kes sõuab koidupunasel merel avaruse poole oma leiba teenima. Ja sõdurist, kes vennastub kaaslastega porises kaevikus, pea kohal kuulide vihin. Mõtlesin isa vaimust ja kuradile müüdud hingest. Kuid ükski neist teemadest ei tabanud niiõelda mu sulge novelližanri lainepikkusel, kui ma tohin riskeerida sellise kirjandusliku väljenduslaadiga. Sestap otsustasin hoopis kirjutada sellest, kuidas mul jäi mingi sündmuste kokkulangemise tõttu täna hommikul kaks tundi vaba aega, ja ma otsustasin oma kasinatele kirjandusalastele teadmistele vaatamata kirjutada novelli, ning kuidas ma selle jaoks teemat otsisin. Lihtne olustikukirjeldus aitab taolistel segadusehetkedel alati.

Mõeldud-tehtud. Kõik selle kirja pannud, jõudsin ma sellesse punkti siin.

Ei tulnud kuigi pikk novell. Kõigest poolteist lehekülge joonelisel A4-l. Arvutis veel vähem. Ja kulunud on vaevalt kolmveerand tundi.

Läksin ja tellisin uue kohvi. Ajutine asendustegevus aitab sellistel puhkudel alati. Järjekorras seistes mõtlesin: "Võib-olla peaks siiski võtma eeskuju ennast tõestanud kirjanduslikest võtetest? Pole veel hilja midagi globaalajaloolist või ürginimlikult emotsionaalset sisse tuua. Ütleme, et noormees tahtis kohvikus novelli kirjutada, ent kõrvallauda istus kena neiu, nende pilgud kohtusid ja..."

Kui jõudsin oma uue kohviga lauda tagasi, oligi kõrvallauda istunud kena neiu, kes vestles mobiiltelefoniga ja lausete vahele rüüpas väiksest peenest tassist kohvi.

"Tore lugu," mõtlesin ma. "See on märk!"

Uurisin neiu salamahiti. Hästi sale keha, liibuvad riided. Pikad mustad juuksed, pikad punased küüned. Ja natuke mehelikud näojooned.

"Selge! Tüdruk varjab oma mehelikku poolt hästi naiselikult kooki hammustades ja õrnalt kohvi peale rüübates. Sisemise konfliktiga karakter. Super!"

Hakkasin mõtlema meie pilkude kohtumisest, üllatunud-häbelikust pilgust neiu silmades, kui ma teda üha julgemini piidlen, argentiina viuldajast, kes järsku uksest sisse astub ja ütleb midagi hispaania keeles, millest me kumbki aru ei saa, kuid milles kordub sõna "Amor!" ja kuidas me neiuuga meeletus tangorütmis mööda hommikust kohvikut ringi keerlema hakkame, küsimata teineteise nime, ütlemata sõnagi, tundes vaid teineteise ihu oma käte all, tundes teineteise südameid kõrvuti põksumas, tundes teineteise hingesid üksteist puudutamas, pulbitsedes vaid kirest, kirest, kirest, kui neiu ühtakki tõusis, riidesse pani ja lahkus, jättes endast maha õrna pilve lavendliparfüümi ja mustad nõud.

Pettumust maha surudes rüüpasin cappucinot. Tõuse üles ja mine edasi.

"Tuleb siiski valida teine tee," mõtlesin. "Mingi tohutu seiklus ja suured plahvatused." Minu pilk oli jäänud peatuma neiu mustadel nõudel.

"Armsama lahkumisest hävitatud mees..."

...hmm. Mis siis edasi saab? Murtud mees, häving, varemed... Viimasest lonksust jäänud tilk roomas mööda tassi külge aeglaselt allapoole. Jah muidugi, plahvatused!

"Armsama lahkumisest hävitatud mees, kellel on teatud sündmuste kokkulangemise tõttu täna hommikul kaks tundi vaba aega ja kes tahab novelli kirjutada, satub kooki sööma protestantlikku kohvikusse, mille IRA terroristid samal hetkel õhku lasevad¹. Plahvatuse poolt pimestatud ja põletushaavades mees, kes on ka hirmsates armupiinades, mäletate, võetakse pantvangi ja peidetakse lirimaa ilusate roheliste küngaste vahele maakolkasse. Seal, metsiku looduse rüpes ja kauni punapeast iiri talutüdruku hoole all leiab kehaliselt ja hingeliselt räsitud mees taas iseend, paraneb, alistab terroristid ja sõidab linna tagasi, et võita tagasi ka oma armsam²..."

Kahjuks ei jõuaks sellist süžeed järelejäänud kolmveerandi tunniga novelliks vormistada. Pealegi sisenesid kohvikusse kuus noort ja kevadiselt riides kena neidu, kes pühkisid igasuguse armupiinades vaevlemise mõtte. Plahvatused ilma armastuseta aga ei kannu välja. Isegi Rambo armastas, mis sest, et surnud naist.

Kukkusin fiktsioonist tagasi pärismaailma. Otsisin pääsu tagasi üles. "Ega midagi, lihtne olustik kirjeldus aitab taolistel puhkudel alati," mõtlesin ma, kuid paraku ei lubanud neid ennast kirjeldada, sest ostsid oma pirukad kaasa ja jätsid meid kõlaritest kostva Bryan Adamsiga kahekesi. Isegi müüja oli otsustanud tagaruumi kaduda. Olustik kirjeldusel on ka oma piirid ning Bryan Adams tundub olevat neist väljapool.

---

¹ Siinkohal jäin hetkeks ehmunult seisma... kuid plahvatust päriselt siiski õnneks ei järgnenud. "Selge," mõtlesin. "Oled jõudnud olustik kirjelduste juurest fiktsioonimaailma. Oled saanud päris kirjanikuks!" Soovisin endale õnne ja tellisin konjakit.

² Vaatasin ukse poole, ent neiu ei tulnud tagasi. "Olgu, olgu. Kui fiktsioon, siis fiktsioon," mõtlesin.

Aega on jäänud veidi üle poole tunni, kirjas on viis käsitsikirjutatud lehekülge. Oma esimese novelli jaoks ehk piisab küll. Olgugi ta rohkem kirjandi moodi. Käib kah. Vaja on veel ainult lõppu. Pöördusin oma pooliku konjakiklaasi poole, mis sai ostetud kirjanikukssaamise tuhinas. Pits kanget alkohoolset jooki aitab sellistel puhkudel alati. Otsustasin, et noormees, kellel on mingi sündmuste kokkulangemise tõttu täna hommikul kaks tundi vaba aega, ja kes otsustab kirjutada novelli, avastab, et suudab kirjutada ainult konjakit juues, jääb purju, lööb novellile käega ja läheb hoopis kevadvärsketele tänavale päikesepaistesse jalutama. Tulemuseks on poolelijäänud ja tõenäoliselt mitte kunagi valmis saav novell, ning noormees, kes kahe vaba tunni jooksul suutis end täis juua ja ei jõudnud seetõttu loengusse.

Panin konjakiklaasi käest. Ei, see ei ole ka hea mõte. Pole fiktsiooni, pole lihtsat olustik kirjeldust, no mida siis ometigi kirjutada? Ainult natukene on veel vaja.. lõppu midagi. Teeks midagi täiesti üle piiri? Näiteks: "Kohvikusse sisenevad kolm hõbedastes skafandrites olendit, kes Kraftwerki muusika järgi aegluubis liikudes võtavad noormehel kätest ja viivad ta oma taldrikukujulisse laeva."

Või: "Läbi lae laskub kohvikusse sädelev ingel, kes laseb natuke aega noormehe peale paista oma taevasel hiilgusel ja siis ütleb kõmiseva surround-häälega: "See konjak oli proovikivi. Sa oled äravalitu. Järgne mulle."

Või: "Iga laps haarab kahvli või noa ja sööstab kallale lähemalseisvale täiskasvanule. Kui kõik täiskasvanud on tapetud, piiravad lapsed noormehe ümber ja ütlevad kähiseval häälel: "Sina ei ole veel piisavalt vana. Sina saad piisavalt vanaks homme. Me jälgime sind." Ja jätavad noormehe verisesse, laipadega täidetud kohvikusse."

Või: "Kõik inimesed haaravad omal kätega näost ja rebivad omal nahka ja riideid maha, ribadena nahka ja riideid lendab lae all, lõpuks tantsib kamp nülitud lihakehasid veritsevatena kohviku libedal kivipõrandal ja laulab: "Me oleme vabad! Me oleme vabad! Me ei pea enam inimesi teesklema!"

Sellistel käikudel on muidugi oma võlu, kuid parem siiski mitte. Ma otsustasin lõpetada lihtsamini. Noormees, kellel oli ühel hommikul mingi sündmuste kokkulangemise tõttu kaks tundi vaba aega ja kes otsustas kirjutada novelli, sai valmis selle sama asja siin, mille lugemise te just äsja lõpetasite ja läks loengusse. Kaks tundi on läbi. Lõpetamine enne igavaks muutumist aitab sellistel puhkudel alati.